

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 5510-08-20 נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
ת"ע 43533-03-22

1

בפני כב' השופט ליאור ברינגר

תובעים
1. [REDACTED]
2. [REDACTED]
3. [REDACTED]

ע"י ב"כ עו"ד יניב גיל

נגד

1. [REDACTED] נתבעים

ע"י ב"כ עו"ד אביעד סעאדי - סיוון

2. [REDACTED]
ע"י המרכז הישראלי לאפוטרופסות - הקרן לטיפול בחסויים
עמותות

ע"י ב"כ עו"ד עינת גריכטר

פסק דין

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

1. הצדדים כולם ילדיהם של המנוחים [REDACTED].

2. ביום 6/1/2009 חתם כל אחד מההורים על צוואה. הצוואות אינן זהות אך דומות מאד, שתי הצוואות נחתמו בפני עדים: [REDACTED].

3. האב [REDACTED] נפטר ביום 12/3/2015 וניתן לצוואתו צו קיום ביום 6/12/2015.

4. האם [REDACTED] נפטרה ביום 17/11/2019 והתובעות מבקשות ליתן צו קיום לצוואתה.

5. נתבעת 2 הגיעה להסכם עם התובעות ולפיכך היא אינה מתנגדת למתן צו קיום לצוואת האם.

6. נתבעת 1 (להלן: "המתנגדת") עותרת לביטול צו הקיום שניתן לצוואת האב ומתנגדת למתן צו קיום לצוואת האם.

תיק מס' 43533-03-22 – ביטול צו קיום

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 5510-08-20 נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
ת"ע 43533-03-22

7. המתנגדת עותרת לביטול צו הקיום שניתן ביום 6/12/2015 לצוואת האב המנוח. לטענתה, התובעות ביקשו בשעתו ליתן צו קיום לצוואת האב אולם לא שלחו הודעה על כך ליורש, אחיהן, בעלה המנוח של המתנגדת.

8. הצדדים הם כאמור ילדיהם של המנוחים, היה להם אח בשם, ילד נוסף של ההורים המנוחים. נפטר ביום, כארבע שנים לאחר פטירת האב וכשנה טרם פטירת האם.

9. לטענת המתנגדת, הואיל היה בחיים בעת שהאב נפטר, הוא היה יורש על פי דין של האב ולכן התובעות היו צריכות להודיע לו שהגישו בקשה למתן צו קיום לצוואת האב.

10. משניתן צו קיום בשנת 2015, דינו של הצו הוא כדינו של פסק דין ומשעה שהמתנגדת עותרת לבטלו, נטל הראיה מונח עליה.

11. בחקירתה ביום 11/9/2024 העידה המתנגדת כי בעלה לא ידע שיש צוואה של האב, הוא נהג לספר לה הכל ולכן אם היה יודע שהתובעות ביקשו צו קיום לצוואת האב הוא היה מספר זאת לאשתו (המתנגדת). מכיוון שלא סיפר כך היא מניחה לא ידע על הגשת הבקשה למתן צו קיום (פרוט' ע' 170). זו אינה הוכחה, הואיל ומה שהמתנגדת העידה הוא בבחינת מסקנה שהיא הגיעה אליה, השערה שהיא משערת אבל לא "ידיעה". למען הסר ספק המתנגדת אינה יורשת על פי דין של האב המנוח ולפיכך לא היתה חובה ליידע אותה עצמה בדבר בקשה שהוגשה כאמור.

12. משעה שטענת המתנגדת לא הוכחה על ידה, די בכך כדי לדחות את תביעתה זו. לכך יש להוסיף כי תובעת 1 העידה בבית המשפט שהאב המנוח ידע על הגשת הבקשה למתן צו קיום צוואת האב, הסכים לבקשה והסכים לצוואה (ע' 122-123). האמנתי לתובעת 1 והתרשמתי שהעידה אמת. לכך יש להוסיף כי אין מחלוקת שהתובעות הודיעו למתנגדת שהן מבקשות צו קיום לצוואת האב המנוח. בחקירתה בבית המשפט העידה המתנגדת כי תובעות 1-2 סיפרו לה כשלושה חודשים לאחר פטירת האב שבכוונתן לבקש בקשה למתן צו קיום לצוואת האב (ע' 177). עובדה זו תומכת בגרסת התובעות שכן ניתן לראות שהן פעלו בגלוי וביורש כלפי המתנגדת, הודיעו לה על בקשתן למתן צו קיום לצוואת האב ואין מקום להניח שדווקא את בקשתן בנוגע לצוואת האב ביקשו להסתיר ממישהו.

13. בעת חקירתה של תובעת 1 טען ב"כ המתנגדת כי קל מאוד לבדוק אם ידע על הבקשה למתן צו קיום לצוואת האב (ע' 124). לטענתו, התובעות הן אלו שצריכות להוכיח כי ידע על הבקשה. צו הקיום לצוואת האב ניתן לפני שנים (בשנת 2015) וחזקה שניתן כדן ע"י כב' הרשם, לאחר שבדק כי מולאו כל התנאים הנדרשים בחוק ובתקנות. מכיוון שהמתנגדת טוענת שהצו ניתן שלא כדין, עליה הנטל להוכיח זאת. ומכיוון שלטענת ב"כ ניתן להוכיח זאת

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 5510-08-20 ■■■■■ נ' האפוסטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
ת"ע 43533-03-22

1 בקלות (ע' 124), והואיל ולמרות זאת המתנגדת נמנעה מלהביא את אותה ראיה שהייתה
2 מוכיחה לכאורה את טענתה, חזקה כי לו הובאה אותה ראיה היא הייתה פועלת לטובת
3 התובעות.

4
5 14. המתנגדת מפנה למסמכים שנרשמו על ידי ד"ר אורן נודר ומבקשת ללמוד מכך על היעדר
6 כשירותו של האב המנוח לחתום על צוואתו. היא מפנה למסמך של ד"ר נודר מיום 29/8/2007
7 בו נרשם כי ד"ר נודר מומחה ברפואת משפחה וילדים, בדק את האב המנוח כשהיה בגיל 84.5
8 ורשם, בין השאר כי מזה כחודשיים האב סבל מדיכאון שהשפיע עליו מבחינת תפקוד יומי.
9 עוד נרשם כי האב נמצא במעקב בריאות הנפש ומקבל טיפול מתאים. במסמך מצויה טבלה
10 שכותרתה "בעיות פעילות" וביניהן נרשם DEPRESSIVE DISORDER.

11
12 15. מסמך נוסף של ד"ר נודר הוא מיום 16/7/2008 ובו נרשם כי האב המנוח בהכרה מלאה ובדעה
13 צלולה, אחראי על מעשיו וכשיר לעשיית פעולה בפני נוטריון.

14 16. מסמך נוסף של ד"ר נודר הוא מיום 16/7/2008 בעת שהאב היה בן 85.5 ובו לא נרשם שהאב
15 היה בדיכאון (DEPRESSIVE DISORDER).

16
17 17. מצאתי כי המסמכים שנרשמו על ידי ד"ר נודר אינם רלוונטיים לסוגיה הנדונה בפניי. ראשית,
18 התביעה שבפניי אינה התנגדות לצוואת האב אלא בקשה לביטול צו קיום שניתן. משעה שלא
19 מצאתי לבטל את צו הקיום, אין מקום לדון בשאלת כשירותו של האב המנוח לחתום על
20 צוואה.

21
22 18. שנית, המתנגדת מתנגדת למתן צו קיום לצוואת האב ובמסגרת התנגדותה טענה ששני
23 ההורים המנוחים לא היו כשירים לחתום על צוואה. הבהרתי לה כי בכדי להוכיח העדר
24 כשירות יש למנות מומחה מטעם בית משפט. בדיון מיום 8/2/2022 נאמר מפי ב"כ המתנגדת
25 כי היא אינה מבקשת למנות מומחה כאמור.

26 בנסיבות אלה, שעה שהמתנגדת אינה מעוניינת במינוי מומחה מטעם בית משפט והיא
27 מבקשת להסתמך על מסמכים כלשהם שנרשמו על ידי ד"ר נודר – מומחה ברפואת משפחה
28 וילדים – אין מקום להסתמך על מסמכים אלה, הרופא אינו מומחה בפסיכו גריאטריה ולא
29 ניתן להבין מהמסמכים שהמנוח היה בלתי כשיר לחתום על צוואה. העובדה כי נרשם שהמנוח
30 סבל בתקופה מסוימת מדיכאון, אין בה כדי להעיד באופן חד משמעי שהמנוח לא היה כשיר
31 לחתום על צוואה. מדובר בשאלה של מומחיות, מומחיות זו אינה בבחינת "ידע שיפוטית"
32 ואין ללמוד על כשירותו או העדר כשירותו של אדם מתוך מסמכים רפואיים חלקיים שלא
33 ניתנה להם פרשנות של מומחה לדבר.
34

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 5510-08-20 נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
ת"ע 43533-03-22

19. הנתבעת צרפה לבקשתה מיום 14/10/2024 חוות דעת של מומחה בנוגע לרישומים רפואיים. הבהרתי לנתבעת כי לא אתייחס למסמך זה (ד"ר ברנט ארמנדו יחזקאל), זאת לאור האמור בתקנות בית המשפט (רי פרוט' 8.2.22, 31.12.24).

20. העדים לצוואה נחקרו בבית המשפט ביום 5/12/2022 והתרשמתי מהם לטובה. עו"ד [REDACTED] העיד כי האב המנוח הוא ששילם לו את שכר הטרחה, האב הבין היטב מה הוא רוצה והצוואה נערכה בהתאם לרצונו. עו"ד [REDACTED] העיד כי למיטב הבנתו האב היה כשיר והבין היטב טיבה ומשמעותה של הצוואה עליה הוא חתם.

21. הנתבעת עצמה הודתה בחקירתה שהאב המנוח נהג לנסוע בתחבורה ציבורית עד שנת 2011, אז נפל ונפגע (ע' 174). בכך אין כדי לקבוע כשירות של האב המנוח, אולם וודאי שעובדה זו אינה תומכת בטענותיה של המתנגדת באשר לכשירותו של האב המנוח בזמן שחתם על הצוואה ביום 6/1/2009.

22. לאור האמור, התביעה לביטול צו קיום שניתן לצוואת האב המנוח נדחית.

23. הוצאות התביעה תקבענה בסיום פסק הדין במסגרת התיק הקשור כפי שיפורט להלן.

תיק 5510-08-20 – התנגדות למתן צו קיום צוואה

24. כאמור לעיל, האם המנוחה חתמה ביום 6/1/2009 על צוואה בעדים. בצוואתה הורתה האם המנוחה כי בית המגורים [REDACTED] יהיה של שלוש התובעות, 50,000 ש"ח ציוותה לנתבעת 2, כל יתרת רכושה לשלוש התובעות ואילו לבנה [REDACTED] לא ציוותה דבר הואיל והבן קיבל ממנה ומבעלה כספים רבים כולל דירת מגורים שנרכשה עבורו.

25. הבן [REDACTED] נפטר ביום 2018/ [REDACTED] ואלמנתו היא המתנגדת, נתבעת 1.

26. המתנגדת טוענת כי האם המנוחה לא היתה כשירה בעת שחתמה על הצוואה. כאמור לעיל, המתנגדת אינה מעוניינת במינוי מומחה לקביעת כשירותה של המנוחה. יתרה מכך, בחקירתה בבית המשפט הודתה המתנגדת כי בשנת 2011 (שנתיים לאחר הצוואה) היתה האם כשירה להביע את דעתה (ע' 171, 179). כאמור לעיל, עו"ד [REDACTED], מי שערך את צוואת המנוחה והיה עד לה, העיד כי למיטב הבנתו והתרשמותו, המנוחה היתה כשירה. אני מאמין לעד ולאור האמור, משעה שלא הוכח לי ולו בראשית ראיה שהאם נעדרה כשירות, הטענה נדחית.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 5510-08-20 נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
ת"ע 43533-03-22

27. המתנגדת טענה לקיומה של השפעה בלתי הוגנת מצד התובעת על המנוחה. גם טענה זו לא הוכחה על ידי המתנגדת ולו בראשית ראיה. מטעם המתנגדת העידו העדים [REDACTED] שניהם לא תיארו השפעה כלשהי שהיתה למישהו על האם המנוחה. המתנגדת עצמה לא פירטה כיצד בדיוק לדעתה ולטענתה השפיע מישהו על המנוחה.

28. בתצהירה טענה המתנגדת כי תובעת 1 היא "האדריכלית" של הצוואות, אישה מניפולטיבית וערמומית ביותר, עובדת במשרד עורכי דין, עשתה בהוריה כרצונה, ניצלה את מצוקתם ואת תלומם בה ושלטה בהם ביד רמה. לטענת המתנגדת, כך היה גם עם חמותה של התובעת 1, גם בה שלטה באופן מוחלט ודאגה כי תותיר צוואה אשר מנשלת את שני ילדיה. בסעיף 10 לתצהירה טוענת המתנגדת כי ברור לה לחלוטין שהצוואה הגיעה לעולם עקב השפעה בלתי הוגנת על [REDACTED] והתלות שהיתה להם בתובעות.

29. בסעיפים 36-37 לתצהירה טענה המתנגדת כי ההורים המנוחים אהבו אותה אהבה מיוחדת מכיוון שלא זכו לקבל כבוד מהחברים שלהם ולא מבנותיהם. לטענתה, האם המנוחה כעסה מאד על התובעות ואמרה למתנגדת שבגללן היא רוצה לסיים את חייה, היא מקללת את [REDACTED] החתנים ושונאת אותם שנאת מוות. המתנגדת מתארת שהיתה לה מערכת יחסים קרובה, חמה ומכובדת מאד עם חמתה וחמה ז"ל.

30. מהאמור לעיל עולה כי בפי המתנגדת טענות רבות, אולם טענותיה לא הוכחו אף לא בראשית ראיה. היא לא הוכיחה במאומה השפעה כלשהי של התובעות על האם המנוחה, לא השפעה הוגנת ולא בלתי הוגנת.

31. המתנגדת התייחסה רבות לרכושו של בעלה המנוח, לדירה שהיתה לו ולשאלת מימון רכישתה, לרבות נספח 21 לתצהירה מיום 2/12/2022. מנספח זה ניתן ללמוד שביום 12/4/2007 רכש [REDACTED] דירה ולווה מהבנק 500,000 ₪ הלוואה לדירור, כאשר הדירה עלתה 800,000 ₪. בכך אין די כדי לסתור את האמור בצוואה.

32. תובעת 2 העידה כי האב המנוח אמר לה אישית שהוא שילם [REDACTED] את כל עלות רכישת הדירה ואפילו את מס הרכישה שהיה צריך לשלם. גם בתה של תובעת 2, העדה [REDACTED] העידה כי ההורים המנוחים אמרו לה שהם קנו [REDACTED] דירה בעבר, בראשון לציון. בחווה רכישת הדירה נספח 21 לתצהיר הנתבעת נרשם כי [REDACTED] גר ברחוב [REDACTED] ואילו הדירה שרכש באותו מועד נמצאת ברחוב [REDACTED] העדה [REDACTED] עשתה עלי רושם אמין מאד ואני מאמין לעדותה. הנתבעת לא הוכיחה כי הדירה שרכשתה מפורטת בנספח 21 היתה דירתו היחידה של [REDACTED] המנוח, בפרט לאור טענתה במסמך ההתנגדות שם טענה כי [REDACTED] המנוח היו בחייו מספר דירות. לפיכך לא ניתן ללמוד מהנספחים שצורפו לתצהיר הנתבעת כי

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 5510-08-20 ■■■■■ נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
ת"ע 43533-03-22

ההורים לא קנו ■■■■■ דירה במהלך חייו (ר' לדוגמא חקירתה הממושכת של תובעת 1 מע' 119 ואילך).

33. כך גם באשר לשאלה מי צלצל לעו"ד ■■■■■ : עוה"ד זכר שתובעת 1 צלצלה ואמרה שאביה מעוניין בצוואה ומאותה שיחה התנהל עוה"ד מול האב המנוח, כאשר אף אחת מהתובעות לא הייתה מעורבת, לא בנוגע לתוכן צוואות ההורים ולא בנוגע לשום דבר אחר. תובעת 1 העידה כי היא מסרה לאביה את מספר הטלפון של עורך הדין והוא פנה אליו. המתנגדת טענה שזהו שקר מהותי המעיד על מעורבותה של תובעת 1. אני לא מצאתי בכך מאומה: תובעת 1 נחקרה בשנת 2024, הצוואה נערכה בשנת 2009, 15 שנים קודם לכן, לפיכך השאלה אם תובעת 1 צלצלה או לא לעוה"ד, אינה מעלה ואינה מורידה במאומה מהתרשמותי, לפיה התובעת העידה אמת ולא הסתירה מאומה.

34. כך גם באשר לסיפור המוזר של המתנגדת, לפיו היה ריב בין ההורים המנוחים לבעליהן של תובעות 1, 2 (פרוט' ע' 181 ואילך). המתנגדת סיפרה סיפור לא ברור על ריב כלשהו שהיא לא יודעת לאמור מתי התרחש, גם לא בערך, היא לא יודעת ולא התעניינה על מה היה אותו ריב, כל מה שהיא יודעת זה שבעלה של אחת התובעות אמר כי ההורים נותנים כסף למי שהם רוצים (ע' 184). היו קללות, צעקות, העדה לא שאלה ולא התעניינה מה בדיוק קרה.

35. איני מאמין למתנגדת, לא התרשמתי לטובה מעדותה ולא מצאתי בעדותה גם לא ראשית ראיה להשפעה בלתי הוגנת על מי מהמנוחים.

36. התובעות העידו כי ההורים המנוחים לא אהבו את המתנגדת, היא לעומת זאת העידה כי יחסיה עם ההורים היו טובים והם רבו דווקא עם בעליהן של התובעות. המתנגדת העידה כי בעלה המנוח היה ביחסים טובים עם הוריו ואחיותיו, וכך גם היא.

37. אין מחלוקת כי המתנגדת עבדה בבית חולים אסף הרופא וכאשר האם הייתה צריכה להתאשפז בבית חולים, היא אושפזה בבית חולים זה. כך אין מחלוקת כי במסמכי בית החולים נרשם שהאם לוותה על ידי כלתה, המתנגדת (נספח 7 לתצהיר המתנגדת).

38. מהאמור לעיל עולה כי ההורים היו בקשר עם בנם ■■■■■. כמו גם עם אשתו, המתנגדת. לפיכך לא מדובר במצווה שבודד מאחרים והיה נתון להשפעה של מי מהתובעות. המתנגדת מפנה בסיכומיה להלכת "החוטאים השזורים" אולם לא מצאתי קשר כלשהו בין הלכה זו לתיק שבפני.

39. כאמור, לא הוכחה, גם לא בראשית ראיה, קיומה של השפעה בלתי הוגנת כלשהי על האם המנוחה (גם לא על האב המנוח).

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 5510-08-20 ■■■■■ נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
ת"ע 43533-03-22

40. המתנגדת טוענת לקיומם של פגמים בצוואת האם. לטענתה, העדים לצוואה לא הטביעו חותמת על העמוד הראשון של הצוואה. הצוואה משתרעת על פני שני עמודים, שני העמודים נחתמו על ידי המצווה ועל ידי שני העדים. אחד העדים הוא עורך דין ובעמוד השני של הצוואה הוא חתם בחתימת ידו והוסיף חותמת של עורך הדין. אין חובה בחוק שהחותמת תוטבע גם בעמוד הראשון של הצוואה ולפיכך אין מדובר בפגם שנפל בצוואה.

41. המתנגדת טוענת כי הצוואות של האב והאם אינם זהות וזה לטענתה מהווה פגם בצוואה. הצוואות דומות מאד אך אכן אינן זהות. בשתי הצוואות נרשם במפורש בסעיף 10 כי "אין לראות בצוואתי צוואה הדדית...". לפיכך אין לתמוה כי הצוואות אינן זהות ואין בכך בעיה כלשהי.

42. המתנגדת טוענת לפגם נוסף בצוואה, כי העדים לצוואה לא הצהירו שהמצווה הצהירה בפניהם כי זו צוואתה.

43. מבחינה מהותית, המתנגדת עצמה הודתה כי על אף שלטענתה נפל פגם בצוואה, אין עוררין על כך כי לבימ"ש הסמכות לרפא את הפגם (סעיף 3 (ג) בסיכומי תשובה מיום 6.8.25). לטענת המתנגדת, עפ"י ההלכה הפסוקה, שאלה זו יש לבחון בהתאם לראיות שהובאו ובפרט לאחר שמיעת העדים לצוואה. לאחר שמיעת הראיות ניתן לקבוע אם עוצמתו של הפגם היא כזו המעבירה את נטל השכנוע על מי שמבקש את מתן צו הקיום (סעיף 19 לסיכומי המתנגדת מיום 11.3.25).

44. במקרה שלפני, העדים לצוואות העידו ונחקרו ביום 5.12.2022, התרשמתי מכנותם ואני מאמין להם. עו"ד ■■■■■ העיד כיצד שוחח עם המנוח מספר פעמים, המנוח הגיע למשרדו כשלוש פעמים, הבהיר לעוה"ד את רצונו, עוה"ד הכין טיוטות והעבירן למנוח, המנוח שינה דעתו ובהתאם שינה עוה"ד את נוסח הצוואות, המנוח שילם לעוה"ד את שכרו והוצאה בגין כך קבלה. עוה"ד העיד כיצד הכיר את המנוחים דרך תובעת 1, אותה הכיר כ- 6 שנים טרם הצוואה. עוה"ד העיד כי המנוח הבין היטב מה רצה (פרוט' ע' 28) ובהתאם לכך נערכה הצוואה.

45. עוה"ד הסביר כי הוא ניסח את הצוואה כמיטב הבנתו וכפי שנהג משך שנים "אנו מצהירים בזה כי ביום... מר... שזיהה עצמו בת.ז. חתם בנוכחות שנינו יחדיו על צוואה זו מרצונו הטוב והחופשי...". עוה"ד לא היה מודע לצורך לרשום כי המצווה "הצהיר בפני העדים שזו צוואתו" ולכן לא רשם את המילים המפורשות הללו.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב -יפו

ת"ע 5510-08-20 ■■■■■ נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'
ת"ע 43533-03-22

- 1 46. לאחר ששמעתי את עדותו של עו"ד ■■■■■, שוכנעתי כי הצוואה מבטאת היטב את רצון המנוח
2 וכי ככל ונפל פגם כלשהו בצוואה, מדובר בפגם טכני שמשמעותו הוא בבחינת "טעות קולמוס"
3 ולא מעבר לכך.
4
5 47. לאור האמור לעיל, טענותיה של המתנגדת לא הוכחו ובשל כך ההתנגדות נדחת והמתנגדת
6 מחויבת בהוצאות שני התיקים שבכותרת בסך 80,000 ₪ בצירוף ריבית שקלית מהיום עד
7 התשלום בפועל, אשר ישולמו על ידה לשלוש התובעות יחד ולחוד.
8
9 48. המזכירות תשלח את פסק הדין לצדדים ותסגור את התיקים שבכותרת.
10
11 49. מותר לפרסום ללא פרטים מזהים.
12
13
14

ניתן היום, כ"ח תשרי תשפ"ו, 20 אוקטובר 2025, בהעדר הצדדים.

ליאור ברינגר, שופט

- 15
16
17
18
19
20
21